

23

2020.42.hét

Péntek 232-242

2. §.

AZ ATYA

I. "Az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében"

232 A keresztényeket "az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében" keresztelik meg (Mt 28,19). Előtte azonban a háromszoros "hiszek"-kel válaszolnak a kérdezőnek, aki megkérdezi őket, hogy hisznek-e az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben: "Az összes keresztények a Szentháromságban hisznek". [\[33\]](#)

233 A keresztényeket az Atya és a Fiú és a Szentlélek "névében" keresztelik meg, és nem az ő "neveikben", [\[34\]](#) mert csak egy Isten van, a mindenható Atya és az ő egyetlen Fia és a Szentlélek: Szentháromság.

234 A Szentháromság misztériuma a keresztény hit és élet központi misztériuma. Isten misztériuma Önmagában. Tehát a hit többi misztériumainak forrása, azokat megvilágosító világosság. "A hitigazságok hierarchiájában" a legalapvetőbb és a leglényegesebb tanítás. [\[35\]](#) "Az üdvösség története nem más, mint azon utak és módok története, ahogyan az egy igaz Isten: az Atya, a Fiú és a Szentlélek kinyilatkoztatja magát az embereknek, és amikor a bűnnel elfordulnak Tőle, kiengesztelődik és magához öleli őket." [\[36\]](#)

235 Ebben a paragrafusban röviden bemutatjuk, hogyan történt a Szentháromság misztériumának kinyilatkoztatása (II), hogyan fogalmazta meg az Egyház tanítását e misztériumról (III), s az Atya hogyan valósította meg a Fiú és a Szentlélek isteni küldése által a teremtésre, a megváltásra és megszentelésre vonatkozó "jóságos tervét" (IV).

236 Az egyházatyák különbséget tettek a Theologia és az Oikonomia (üdvrend) között, az első fogalommal jelölik a Szentháromság Isten belső életének misztériumát, a másodikkal mindazt a művet, melyekkel kinyilatkoztatja magát, és közli életét. Az ökonómia föltárja számunkra a teológiát; és megfordítva, a teológia megvilágítja az egész ökonómiát. Isten művei föltárják nekünk belső lényegét, és viszont belső lényegének misztériuma teszi érthetővé összes művét. Hasonlóképpen van ez az emberi személyek között is: a személy megnyilvánul tetteiben, s minél inkább ismerünk egy személyt, annál inkább értjük a cselekedeteit.

237 A Szentháromság a szó szoros értelmében a hit misztériuma, egyike "az Istenben elrejtett titkoknak, melyeket, ha Isten ki nem nyilatkoztatja, nem ismerhettünk volna meg". [37] Igaz, hogy Isten szentháromságos Létének nyomait teremtő művében és az ószövetségi kinyilatkoztatásában hátrahagyta. De Létének mint Szentháromságnak bensősége Isten Fiának megtestesülése és a Szentlélek elküldése előtt a pusztá értelem s még Izrael hite számára is megközelíthetetlen misztérium maradt.

II. Istennek mint Szentháromságnak kinyilatkoztatása

A FIÚ ÁLTAL KINYILATKOZTATOTT ATYA

238 Istennek mint "atyának" megszólítását sok vallás ismeri. Az istenséget gyakran "az istenek és emberek atyjának" tekintik. Izrael Istent mint a világ Teremtőjét Atyának nevezte. [38] Isten még inkább atyja a szövetség és a Törvény ajándéka folytán a népnek, melyről azt mondja: "Az én elsőszülött fiam Izrael" (Kiv 4,22). Izrael királya Atyjának is nevezik. [39] És egész különlegesen "Atyja a szegényeknek", az árváknak és az özvegyeknek, akik az Ő jóságos oltalma alatt állnak . [40]

239 Amikor a hit nyelve "Atyának" nevezi Istent, két fő szempontra utal: Isten mindenek eredete és fölöttük álló tekintély, ugyanakkor jóságos, és szeretettel gondoskodik minden gyermekéről. Istennek ez a szülői jósága az anyaság képével is kifejezést nyer, [41] mely inkább Isten immanenciájára, valamint Isten és teremtése közötti bensőséges kapcsolatra utal. Így a hit nyelve az ember szüleivel átélt tapasztalatából merít, akik bizonyos értelemben Isten első képviselői számára. De a tapasztalatok szerint az emberi szülők hibáktól sem mentesek, s így eltorzíthatják az atyaság és anyaság képét. Ezért emlékeztetni kell rá, hogy Isten fölötte áll az emberi nemek közötti különbségnek. Ő nem férfi, nem is nő; Ő Isten. Fölötte áll az emberi atyaságnak és anyaságnak is, [42] jóllehet ezeknek eredete és mértéke: [43] senki sem Atya úgy, ahogyan Isten.

240 Jézus kinyilatkoztatta, hogy Isten korábban soha nem hallott értelemben "Atya": nemcsak mint Teremtő, hanem örök Atya az Ő elsőszülött Fiával való kapcsolatban, aki csak Atyjával való kapcsolatában örök Fiú: "Senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, ahogy senki sem ismeri az Atyát, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú Őt ki akarja nyilatkoztatni" (Mt 11,27).

241 Ezért vallották az Apostolok Jézust "Igének", aki "kezdetben volt (...) Istennél, és Isten volt az Ige" (Jn 1,1), annak, aki "a láthatatlan Isten képmása" (Kol 1,15), "dicsőségének kisugárzása és lényegének képmása" (Zsid 1,3).

242 Utánuk az Egyház, követvén az apostoli Hagyományt, 325-ben a niceai, I. egyetemes zsinaton megvallotta, hogy a Fiú "egylényegű az Atyával", [\[44\]](#) azaz egy Isten Ővele. A 381-ben összegyűlt konstantinápolyi, II. egyetemes zsinat a niceai hitvallásból a maga megfogalmazásában megtartotta e kifejezést, és megvallotta "Isten egyszülött Fiát, aki az Atyától született az idők kezdete előtt: Isten az Istentől, világosság a világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől, született, de nem teremtmény, az Atyával egylényegű".